

Sygnatura akt VI Ka 1041/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **10 marca 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Piotr Mika

Sędziowie SSO Andrzej Ziębiński (spr.)

SSO Marcin Schoenborn

Protokolant Sylwia Sitarz

przy udziale Jolanty Mandziej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2015 r.

sprawy **Z. L.** ur. (...) w P.

syna A. i R.

oskarżonego z art. 244 kk w zw. z art. 31§2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 19 września 2014 r. sygnatura akt IX K 1884/13

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że na mocy art. 244 kk w zw. z art. 31 § 2 kk w zw. z art. 60 § 1 i § 6 pkt 4 kk skazuje oskarżonego Z. L. na karę grzywny w wysokości 40 stawek dziennych ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 10 zł (dziesięć złotych);
2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata W. K. kwotę 516,60 zł (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 96,60 zł (dziewięćdziesiąt sześć złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
4. zwalnia oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 1041/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach, wyrokiem z dnia 19 września 2014 r. w sprawie o sygn. akt IX K 1884/13, uznał oskarżonego Z. L. za winnego tego, że w dniu 29 września 2013 r. w T. na ul. (...), kierując rowerem na drodze

publicznej, nie zastosował się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach na mocy wyroku z dnia 26 maja 2011 r., sygn. akt IX K 893/10, środka karnego w postaci zakazu prowadzenia rowerów na okres 5 lat, obowiązującego od dnia 3 czerwca 2011 r. do dnia 3 czerwca 2016 r., przy czym czynu tego dopuścił się, mając w znacznym stopniu ograniczoną zdolność do rozpoznania jego znaczenia oraz pokierowania swoim postępowaniem, tj. popełnienia czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 244 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i za to na mocy art. 244 k.k. skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. Zasadził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy oskarżonego zwrot kosztów obrony z urzędu oraz na mocy art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciążył Skarb Państwa.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze, zarzucając jej rażącą niewspółmierność w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości oraz winy, wynikającą z orzeczenia kary nadmiernie surowej, w szczególności w kontekście działania przez oskarżonego w warunkach art. 31 § 2 k.k.

Stawiając powyższe zarzuty, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez złagodzenie wymierzonej oskarżonemu kary i wymierzenie jej przy zastosowaniu instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna, w konsekwencji sąd odwoławczy dokonał zmiany zaskarżonego wyroku w postulowany przez autora apelacji sposób.

Zgodzić się należy ze skarżącym, że w realiach niniejszej sprawy orzeczenie kary pozbawienia wolności o charakterze bezwzględny - która musi być stosowana jako ostateczność - jest rażąco surowe. Takie okoliczności sprawy, jak charakter popełnionego przez oskarżonego czynu, niewielki stopień społecznej szkodliwości, a zwłaszcza zmniejszony stopień winy wynikający z popełnienia czynu w warunkach znacznie ograniczonej zdolności do rozumienia przez oskarżonego jego znaczenia i pokierowania postępowaniem, uzasadniały znacznie łagodniejsze potraktowanie oskarżonego i zastosowanie wobec niego instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Należy w szczególności podkreślić okoliczności podmiotowe sprawy. Jak wynika z opinii psychologicznej, oskarżony jest osobą upośledzoną umysłowo (k. 37-40). Z kolei w opinii sądowo-psychiatrycznej stwierdzono, że oskarżony jedynie częściowo rozumie znaczenie podstawowych norm społecznych (k. 36). Stosowanie wobec takiej osoby kary bezwzględnego pozbawienia wolności celem jej wdrożenia do przestrzegania porządku prawnego wydaje się nieuzasadnione. Do osiągnięcia tego celu wystarczające wydają się kary o charakterze wolnościowym i to pomimo nieskuteczności uprzednio orzekanych kar. Zastosowanie natomiast instytucji nadzwyczajnego złagodzenia kary, pomimo uprzedniej karalności oskarżonego za podobne czyny, nie oznacza - jak to ujął sąd I instancji - premiowania powrotu do przestępstwa, lecz jest oparte z jednej strony na względach humanitarnych, z drugiej na braku przekonania, iż jedynie kara o charakterze bezwzględny uświadomi oskarżonemu naganność jego postępowania. Powrotność oskarżonego do przestępstwa nie jest bowiem prostym wynikiem lekceważenia uprzednio orzeczonych kar, lecz braku dostatecznego uświadomienia sobie przez oskarżonego naganności swego postępowania z uwagi na wspomniane wyżej częściowe jedynie rozumienie norm społecznych.

Sąd odwoławczy ma na uwadze ugruntowane w orzecznictwie stanowisko, że z treści przepisu § 2 art. 31 k.k. nie wynika, że w wypadkach ograniczonej poczytalności nadzwyczajne złagodzenie kary stanowi regułę. Rozstrzygnięcie o zastosowaniu lub niezastosowaniu dobrodziejstwa wynikającego z art. 31 § 2 k.k. jest rozstrzygnięciem w kwestii wymiaru kary i jako takie musi uwzględniać wszystkie ogólne dyrektywy wymiaru kary zawarte w art. 53 k.k., czyli również cele kary w zakresie jej społecznego oddziaływania (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 stycznia 2004 r., II AKa 377/03, Prok.i Pr.-wkl. 2004/11-12/13, KZS 2004/12/49; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 12 lipca 2007 r., II AKa 200/07, LEX nr 370549, KZS 2008/2/54). Z drugiej wszakże strony prewencja ogólna nie może być utożsamiana z koniecznością wymierzania bezwzględnych kar pozbawienia wolności ani w sposób uproszczony rozumiana jako odstraszenie surowymi karami. Nie można także dyrektywie społecznego oddziaływania kary przyznawać roli wiodącej, a zarazem decydującej o tym, że wszystkie inne okoliczności wpływające

na wymiar kary podlegają uwzględnieniu w niewielkim zaledwie stopniu. Zwłaszcza zaś surowe karanie osób o ograniczonej w znacznym stopniu poczytalności determinowanej zakłóceniami czynności psychicznych ponad zasięg ich winy tylko dla odstraszenia ewentualnie innych, całkowicie poczytalnych i w pełni za swe czyny odpowiedzialnych sprawców, po to by w ten sposób ukształtować ich „świadomość prawną”, byłoby oczywistym sprzeniewierzeniem wymaganiom kary sprawiedliwej (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 19 grudnia 2000 r. II Aka 242/2000, OSA 2001, z. 5, poz. 31). Jeżeli zatem przyjąć, że okoliczności wymienione w art. 31 k.k. decydują o umniejszonym stopniu zawinienia, to w świetle dyrektyw wymiaru kary wynikających z przepisu art. 53 § 1 k.k. wspomniana okoliczność musi mieć kardynalne znaczenie dla właściwego określenia wysokości kary (zob. wyrok SN z dnia 3 września 2002 r., V KKN 355/01, LEX nr 55215; J. Giezek (w:) N. Kłaczyńska, G. Łabuda, Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, 2012).

Z tych względów sąd odwoławczy, uwzględniając apelację obrońcy oskarżonego, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że stosując art. 31 § 2 k.k. w zw. z art. 60 § 1 i § 6 pkt 4 k.k. i nadzwyczajnie łagodząc karę, skazał oskarżonego na karę grzywny w wysokości 40 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł. Kara w tej wysokości jest adekwatna tak do stopnia społecznej szkodliwości czynu, jak i stopnia zawinienia. Ustalając wysokość stawki dziennej uwzględniono sytuację materialną oskarżonego, który osiąga niewielkie dochody.

Nadto zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy oskarżonego zwrot kosztów obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym oraz zwolniono oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, wydatkami obciążając Skarb Państwa (art. 624 § 1 k.p.k.).